

*Çevik güçlere geçit yok!
Amerikan Merkez komutanlı-
ğını ve cuntayı durdurun!*

"Kapıkulu" partiler

Toptancı basında, yasaklı politika pazarında bir circunadır aldı, yürüdü. Piyasaya sürülen, çıkarılacak "Partiler Yasası" dir. Tartışmalar, "eleştirmeler", öneriler girila gidiyor. Ve de, "demokrasiye dönüş gevezeliğiyle kamuoyunun, haikin gözüne kül serpiiyor.

Bu hara-güra arasında kimi gerçekler de ortaya çıkmadı değil. En başta, hazırlanan tasarı gerici, koyu antidemokratik. Parası olanlar, mültimilyonerler parti kurabilecekler. TKP yasaklı, demokratik hakları, ulusal çıkarları, barışı savunan ilerici, yurtsever partiler engelleniyor.

Gerici partiler kurmak için üstenciler piyasada boy göstermeye başladı. Bayar, kurmaylığını hemen donatıverdi, İstanbul'da, Çiftahavuzlar'daki evinde. Sükan, Feyzioğlu, Özal, Uluşu, AP'lisi, DP'lisi güreşe soyunuyor. Kurulmak istenen partilerin nitelikleri de, sınıfsal içerikleri de, aralarındaki ilişkiler de, adları da ortaya dökülmeye başladı. Bunlar, "ortacı", "tutucu liberal", "kurulu düzenci" olacaklar.

Cunta, kendi kontrolü altında böylesi türden, tekellerin, işbirlikçilerin, Amerikancı, NATO yanlısı olanların parti kurmalarını planlıyor.

Reagan'lar da onlara öğüt veriyor. İşbirlikçi, tekeli burjuvazinin ideologları da "akıl". Uluşu hükümetinin bakanları da bu işe çoktan gönüllü. Turizm bakanı, kestirmeden söyledi: "Böyle bir parti kur derlerse, ona gir derlerse yaparım" dedi. Görülüyor, "kapıkulu" partilerin eli kulağında.

Ne ki, daha bu partiler kurulmadan, çekışmeler de aldı yürüdü. Yeniçeri ocaklarındakine benzer "kazan kaldırmalar" da olabilir diye cunta parti tartışmalarını yasakladı. Cunta dayanmak istediği çevrelere de artık güvenmiyor. Onun yalıtılma süreci ilerliyor.

TKP, bu gerici askersel diktatörlüğe karşı savaşı yığınlara özümsetmek zorundadır. "Kapıkulu" partiler sökmeyecektir!

Karl Marks'ın (5 Mayıs 1818-14 Mart 1883) ölümünün 100. ve doğumunun 165. yıldönümünde Marksizm-Leninizm:

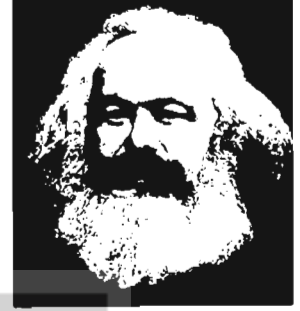
TEK CANLI ÖĞRETİ

"Komünistler işçi sınıfının do-laysız önde duran amaç ve çıkar-larına ulaşılması için savaşım veriler, ama aynı zamanda, o andaki harekette, hareketin geleceğini temsil ederler."

Karl Marks, Friedrich Engels
Komünist Partisi Manifestosu

Türkiye komünist ve işçi hareketi, tüm ilerici insanlıkla birlikte, bilimsel sosyalizmin kurucusu Karl Marks'ın 100. ölüm ve 165. doğum yıldönümünü büyük bir coşkuyla karşılıyor.

Marks, Engels ile birlikte Komünist Partisinin Manifestosunu bundan 135 yıl önce kaleme aldı. Bununla işçi hareketine, tarihsel misyonunu yerine getirmede şaşmaz bir program sundu. İşçi sınıfının bilimsel dünya görüşü o zamandan bu yana eşi görülmedik bir utku yolu izliyor.

Utku yolu

İşçi sınıfının ilk komünist partisinin, 1847'deki "Komünistler Birliği"nin 300-400 üyesi vardı. Bugün dünyada yaklaşık 100 komünist partisi var. Bunların üye sayısı 77 milyonlaşıyor.

Sosyalist ülkelerde, yüzmilyonlarca emekçi, Marks, Engels ve Lenin'in idelerinin yol göstericiliğinde, kapi-

►Arkası 7. sayfada

Cuntanın manevrasını boşa çıkartalım

● N. GÜREL

İstanbul'da, sıkıyönetim mahkemesinde, 18 yurtsever, "TKP'nin çağırısına uyarak, Anayasaya Hayır kampanyası yürüttükleri" gerekçesiyle yargılanıyor. Ne ki, cuntanın attığı her adam, yalnızca, Anayasaya Hayır kampanyasını yürüten yurtseverleri doğruluyor.

Cuntanın "demokrasiye geçiş" manevrasının içyüzü her gün daha açık ortaya çıkıyor. "Takvim" in yürümesiyle baskıların azalacağını, kimi demokratik hakların elde edilebileceğini umanlar, bir kere daha aldandıklarını görüyorlar.

MSP ve Köy-Koop yöneticileri ağır hapis cezalarına mahkum ediliyor, üniversitelerde bilim ve gerçek adına ne kalmışsa kökü kazınıyor, gazeteler kapatılıyor, yeni bir sansür basını yasası, DGM yasası hazırlanıyor. Polis çevik kuvvetleri kuruluyor. İdamlar aralıksız sürüyor. Cunta, "demokrasiye geçiş" sözlerini ciddiye alacak herkesin karşısında süngüyü sıkı tutuyor.

Cuntanın en küçük bir demokratik hakka bile karşı olduğunun tek

kkanı, durmak bilmeyen baskılar değil. Siyasal partiler yasa taslağı, cuntanın, gerici, sağcı da olsa, partilerin kendisinden bağımsız olmasına izin verme yanlısı olmadığını apaçık gösterdi. Yasa taslağı, barışı, demokrasiyi, halkın çıkarlarını savunacak partileri yasaklıyor. Antikomünist gerekçelerle, yalnız TKP'nin değil, tüm sol akımların, CHP'nin, yurtsever Kemalistlerin, MSP'nin kendi programlarıyla ortaya çıkıp, özgür politik çalışma yürütmesi yasaklanıyor. Böylesi akımların cuntanın anayasası çerçevesinde kuracakları partiler olursa, bunlar bile, seçim yasasıyla ve Evren'e bağlı başsavcılık ve Anayasa Mahkemesince engellenmek, sürekli tehdit altında tutulmak isteniyor.

Cuntanın amacı, şimdi, kendisine bağlı, gerici, sağcı bir parti oluşturmak, süngü yoluyla buna seçimleri "kazandırtmak" ve böylece "demokrasiye geçiş" manevrasını tamamlamaktır. Cuntacı generaller, ABD yönetiminin her gün bir yenisi

►Arkası 6. sayfada

PARTİ YAŞAMI

Yerel propaganda-ajitasyon üzerine

Yerel ajitasyon, propaganda çalışması giderek canlanıyor. Bildiri, pul türünden çalışmalar, kısa broşürler ve yerel gazeteler yayınıyla yeni bir aşamaya yükseliyor. Bu gelişmenin anlamı şudur: TKP ve İleri Gençliğin örgütü, eşi görülmedik baskılara karşın, yığınların arasındaki çalışmayı daha etkinlikle sürdürme çizgisini izliyor, bunun araçlarını yaratıyor. Bu çizgi, 1981 ve 1982 MK Plenumlarının temellendirdiği, sekterliğin aşılması çizgisidir. Daha şimdiden görülüyor ki, sekterliğin aşılması, son derece ağır ve o ölçüde devrimçi görevleri cesaretle omuzlamayı gerektiriyor. İçi boş "solcu" gevzeleğin söz planındaki "coşkunkul yandıran" aldatıcı etkisi, artık yerini, basılan her sayfayı işçi sınıfına, emekçilere, gençlere iletmenin, onları somut sorunlar çevresinde eyleme çekmenin gerçek coşkunkuluğuna bırakıyor. Biz, şimdiden, yerel örgütlerimizin propagandacılarını, muhabirlerini ve dağıtım görevlilerini gösterişsiz, ama derin devrimci cabalarından ötürü kutluyoruz.

Partililik ilkesi temelinde

Yerel örgütlerimizin ajitasyon-propaganda materyellerinde dikkati çeken başlıca özellik, sarsılmaz partililiktir. Bu yayınları, kendilerini "yerelcilik" denilen zararlı eğilime karşı başarıyla koruyorlar. Partinin yurt çapındaki genel ajitasyonundan kıl payı şaşmıyor, böylece "artizanlığa karşı" parti çizgisini kıskançlıkla uyguluyorlar. TKP'de, MK'nin tam yönetiminde, Merkez Organının kolu durumunda olmayan, bağımsız, "özzerk", tepeden tırnağa yerelci bir basına yer yoktur, olamaz. Eski sosyaldemokrat partilere özgü olan bu sözüm ona "özgür basın" aldatmacasının karşısına yer alan leninci yeni tipten basın anlayışını, yerel örgütlerimiz çok iyi kavıyorlar. Parti disiplini ve ulusal çapta partinin taktik ve eylem birliğini güvence altına alan partililik ilkesine bu sıkı bağlılık, yerel ajitasyon-propaganda çalışmamızın en övülecek ve en fazla desteklenecek olan özelliğidir.

Yerel olgulara dayanalım

Bunların yanısıra, yerel propagandamızın çok önemli bir zayıf yanı da vardır. İşin daha başında olduğumuz düşünülürse, kimi yanlışları doğal karşılamak gerekebilir. Ne ki, yerel ajitasyon-propaganda çalışmalarında varolan, sözünü edeceğimiz zayıflık, onun varlık nedeniyle çelişkilidir. O nedenle, zaman yitirilmeden, bu çelişki:

Yeni bir güçle

Değerli yoldaşlar, Savaşım kentimizde 12 Eylül devriminden sonra da sürüyor. Saldırı-larda yoğun yaralar aldık. Çalışmalarda aksamalar oldu. Ne ki bugün bunları konuşmuyoruz, çıkardığımız derslerle, yeni bir güçle ileri adımlar atıyoruz.

Haziran 1982'de, 15-16 Haziran şanlı direnişinin yıldönümünü kutladık, bayrağı yükselttik. İstanbul Metris askeri cezaevindeki tutuklularla dayanışma gösterdik, oradaki baskıları protesto ettik. DİSK yöneticileriyle, barış savaşçılarıyla dayanışmada, cuntanın işçi, halk ve barış düşmanı yüzü teşhir edildi. Onun Amerikancı, NATO'cu, silahlanma ve

savaş yanlısı, antisovyet tutumu sergilen-di. 1 Eylül dünya barış günü bildirileri, pulları kentimiz sokaklarını süsledi. Kentimizin kurtuluşu gününde gerçek ulusal bağımsızlığın NATO'ya, ikili kölelik anlaşmalarına karşı savaşmakla sağlanacağını söyledik. TKP'nin 1920'lerden gelen savaşımını anlattık.

"Cunta'nın Anayasasına Hayır!" kampanyasında binlerce pul, bildiri atıldı, dağıtıldı. Posta mektupları, telefon görüşmeleri gerçekleştirildi. TKP MK Bildirisi dağıtıldı. Bayram kartları gönderildi. Kişi kişi konuşuldu. Cuntanın başı Evren'in oy almak için yapacağı gezi ve toplantıyı protesto bildirisi çıkartıldı. İşçilere,

doğru bir biçimde çözülmedir.

Burada söz konusu olan, partinin merkezi ajitasyon-propagandasını, yerel koşullara uygun bir biçimde yeniden üretmedeki eksikliklerdir. Kuşkusuz, yerel ajitasyon bulunduğu ilin, yada kesimin (örneğin gençlik) somut sorunlarına yönelmeye çalışıyor. Ne ki, bu şimdilik gereken düzeye ulaşmıyor. Ağırlik Atılım ve Radyo yayınlardan aktarmalarda oluyor. (Bu türden aktarmalar zorunludur ve mutlaka yapılmalıdır, ama bununla yetinmemek koşullu).

Yerel basın kime seslendiğini iyi bilmelidir. Ancak böylelikle nasıl sesleneceğini kavrayabilir. Açık ki, gençliğe, ya da İstanbul, İzmir kentleri işçilerine Atılım gibi seslenilmemelidir. Atılım'da olmayan yerel özelliklerden, olaylardan, gelişmelerden yola çıkılmalı ve Atılım'ın çizgisi bu temelde yığınlarla iletilmelidir. (Örneğin Atılım, günün en önemli sorunu olan savaş mı-barış mı sorunuyla bağlı olarak, "Çevik Güçlere karşı sesimizi yükseltelim!" diye çağrıda bulundu. Peki ama nasıl? Belli ki, bu yönde ki bir eylem, ancak belli bir yerde ve ancak o yerin somut koşullarına göre örgütlenebilir. Burada yerel örgütün çağrısı, belgeleri, stili, o koşulları dikkate alınmalıdır). Yerel organ, Atılım'ı kopya etmemeli, onu serbest bir biçimde yinelemeli ve ona yerel olguları, eylem ve çalışma hedeflerini eklemelidir. Yerel organ, örneğin kendi alanının bir sorununa eğilirken (bu onun özgül görevidir), Atılım'ın, yani TKP'nin söz konusu kesimin çıkarlarını savunduğunu da kanıtlamalıdır (Bu da yerel organın genel politik görevidir).

Yerel basın, parti politikasını canlı pratik içinde doğrulayan, onun geliştirilmesine katkıda bulunan güçlü bir etken olmalıdır.

Yerel basınının güçlenmesi, parti için yaşamı daha da canlandırarak, derin gizlilikte çoğu zaman başarılabilen deney değiş tokuşunu (gizliliği bozmadan) sağlayacaktır.

Yerel basında her satır, yığınlarla gitmek için, partiyi güçlendirmek için!..

ATILIM

aydınlara, esnafa bildiriler dağıtıldı, yerel sorunlar ele alındı.

Bu çalışmalar sonrası, polis-asker halkı çoraplarına kadar arıyor. Onlar hem komünistleri bulmak, işkenceye çekmek, zindanlara atmak, hem de halkın gerçeklere yaşamamasını, komünistlerle bağlanmamasını istiyorlardı. Yerel gerici bir gazete "TKP'nin eylemlerini" baş sayfada örneklerle veriyor, yalan ve iğrenç iftira kampanyaları açıyor. Onlarca ilerici, yurtsever, komünist gözaltına alındı, işkenceden geçirildi.

TKP örgütleri halkın her sorununu

TUDEH'le, İran halkıyla dayanışmaya!

İran'da kardeş TUDEH Partisi'nin Birinci Sekreteri Nurettin Kıyanuri yoldaş ve çok sayıda parti yönetici ve üyesi tutuklandı. Tutuklamadan bu yana iki hafta geçti. TUDEH yöneticileri uydurma ve kanısız suçlamalarla karşı karşıyadırlar.

İran'da TUDEH'e yönelik saldırı, İran devrimini antiemperyalist doğrultudan çekmek, bu devrimi boğmak için hazırlanan yeni bir Amerikan komplosunun başlangıcıdır. Reagan yönetimi, İran'da içinde 19 Yakındağı ülkesini askersel eylem kapsamına alan ve 200 bin kişilik Çevik Güçleri bu amaçla kullanmayı öngören yeni saldırgan plânını geçtiğimiz Ocak başında yürürlüğe koydu. İran devriminin baş düşmanı Amerikan emperyalizmidir. Bu yöndeki çabaların yoğunlaştığı bir dönemde bu tutuklamaların olması, İran devrimine zarar veriyor.

TUDEH, baştan beri İran'daki devrime büyük katkılarda bulundu, halkın çıkarları doğrultusunda özverili bir savaşım yürüttü. TUDEH, uluslararası ilerici, barış güçlerinin İran devrimine dayanışma göstermesinde büyük rol oynadı. İran işçi sınıfının ve emekçilerinin bu şanlı

partisine yönelen her saldırı doğrultudan İran devrimini hedef alıyor.

TUDEH'e yöneltilen kaba anti-sovyetik, sözde "casusluk" türü suçlamaların iç yüzünü Türkiyeli komünistler ve yurtsever güçler çok iyi biliyorlar. Ülkemizde bu tür karaçalmaların amacı, her zaman emperyalizmin ve gericiliğin saldırılarını haklı göstermek, özellikle Türkiye ile Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeler arasındaki ilişkileri baltalamak olmuştur. TUDEH'e yönelik suçlamaların amacı açıktır. Eylemlerini aktifleştiren SAVAK artıkları ve CIA ajanları, bu suçlamalarla, İran'ın güvenilir başlaşıklarından yaltılamak, emperyalizm karşısında zayıflatmak istiyorlar.

Kıyanuri yoldaşın ve öteki İran'lı devrimcilerin tutuklanması, ülkemizde, İran devriminin dostları arasında derin bir öfke yarattı. Buna karşılık, bu tutuklamalar ülkemizde kimden destek görüyor? Bunlar, doğallıkla İran devriminin dostları değildir. Ülkemizdeki gerici askersel yönetimin halka karşı işlediği tüm suçlara ortak olan gerici, emperyalizm yanlısı basın, TUDEH yöneticilerinin tutuklanması olayında, İran devriminin

gerilemesini görüyor ve sevincini gizlemiyor.

Bugün Türkiye'deki askersel yönetimin İran'a karşı iki yüzü tutumu herkesçe biliniyor. Bu yönetim, Şah'la birlikte, Türkiye'nin CENTO içinde, İslâm ülkeleri halklarına karşı Amerikan emperyalizminin jandarmalığını yaptığı günlere yeniden dönme hevesini taşıyor. İsrail ve gerici Arap rejimleriyle Türkiye'yi yeni bir askersel blokta dayalı ya da dolaysız birleşime çabaları bu kanıyı doğruluyor. Tüm bu çabalar, ABD'nin İran'da yitirdiği konularını geri alma amacıyla da bağlıdır.

TUDEH'e karşı tutuklamaları destekleyen çevreler, topraklarımızdan Amerikan Çevik Güçlerinin yararlanmasını onaylayanlardan, bunun için onbir genişletilmiş hava üssü kurlardan başkaları değildir. Türkiye Komünist Partisi, İran'a, Basra körfezine karşı saldırıda Türk ordusunu kullanma plânlarını sürekli açığa vuruyor.

Dahası, anti-komünist kampanyadan sevinç duyanların desteklediği askersel gerici yönetim, ülkemizin doğusunda, Şah artığı, SAVAK ajanı karşıdevrimcilerin üslenmesine izin verdi. İran devrimini baltalama amaçlı eylemlerinde bunlara olanak sağladı.

Biz, Türkiyeli komünistler, İran devrimini antiemperyalist doğrultuda sürdürmek isteyen güçlerin, bu durumu, gerçekleri serinkanlılıkla değerlendireceklerine inanmak istiyoruz. TUDEH'le kardeşçe bağlarla bağlı olan TKP, Türkiye topraklarından İran devrimine yönelik saldırıları tüm gücüyle göğüsleyecektir. TUDEH'le, İran halkıyla dayanışma, ülkemizdeki tüm yurtsever güçler için vazgeçilmez görevdir. TKP, Kıyanuri yoldaşın ve öteki TUDEH yönetici ve üyelerinin serbest bırakılmasını istiyor.

22 Şubat 1983

TKP MK

Yeni bir güçle

►Başı 2. sayfada

ete alıyor, bunu cuntaya, Amerikan emperyalizmine karşı savaşımı birleştiriyor. Yaralarını bu süreçte sarıyorlar.

Kentimizde TKP örgütleri şimdi hayat pahalılığına, zamlara, baskılara karşı yeni çalışmalar örgütüyorlar. Gerici anayasanın yürütülmesini kolaylaştırmaya yönelik yasalara, iş ve sendikalar yasına, DGM ve Olağanüstü Hal Yasalarına, Partiler ve Seçim yasalarına karşı halkı uyarıyorlar. Barış için savaşımı öne alıyorlar. Parti eğitim çalışmalarını yürütüyorlar.

Böylece, onlar savaşarak aynı zamanda duranlara, çalışmalara "amaçsız" diye bakanlara, herşeyin kendiliğinden düzeleceğini sananlara da ders veriyorlar.

..... Parti Örgütü

YAŞAYAN SOSYALİZM

Gaz-boru hattı

Sovyetler Birliği'nin Batı Sibirya bölgesinden Batı Avrupa ülkelerine doğal gaz sağlayacak olan boru hattının yapımı başarıyla sürüyor. 4500 kilometrelik hattın 3000 kilometrelik kesiminde boruların döşenmesi tamamlandı.

Sovyetler Birliği'nin Batı Avrupa ülkeleriyle 1981'de imzaladığı, uluslararası ticaret ilişkileri tarihindeki bu en büyük anlaşma gereğince, Sovyetler Birliği 1984 yılından başlayarak 25 yıl boyunca Batı Avrupa ülkelerine yılda 40 milyar metreküp doğal gaz sağlamayı (FAC'ne 10,5, Fransa'ya 8, İtalya'ya 8 milyar metreküp, geri kalanı da Avusturya, Belçika, İsviçre ve Hollanda'ya), Batı Avrupa ülkeleri de doğal gaz boru hattının kurulmasını finanse etmeyi, çelik borular, gaz pompaları donatımları ve kuruculukta kullanılacak diğer kimi araçlar sağlamayı yükümlendiler.

1982'de, doğal gaz boru hattının yapımı hızla ilerlemeye başladığı zaman, dünyada gerginliği artırma peşindeki ABD yönetimi, yapımı engellemek için ekonomik yaptırımlara başvurdu, kimi donatımların Sovyetler Birliği'ne verilmesini yasakladı. Ama Sovyet emekçileri çok kısa bir sürede, ABD'nin satımını yasakladığı bu aygıt ve donatımların daha sağlam ve daha modernlerini ürettiler. ABD yönetimi umduğunu bulamadı.

Bu yıl sonunda yapımının tamamlanmasıyla, dünyanın doğal gaz zenginliklerinin üçte birine sahip olan ve yılda 490 milyar metreküp gibi rekor düzeyde doğal gaz üreten Sovyetler Birliği, tüm engellemelere karşın yükümlülüğünü yerine getirecek, 1984 yılı başında Batı Avrupa ülkelerine ve bu arada bazı sosyalist ülkelere doğal gaz vermeye başlayacaktır.

Tarihte eşi görülmeyen uzunlukta olan ve 150 kilometresi sürekli donmuş topraklar bölgesinden, 700 kilometresi bataklıkardan, 2500 kilometresi dağlık bölgelerden geçen, 490 demiryolu ve anayol ile keşilen ve 500 nehir ve kanal altından geçen, "Hürriyet" gazetesinin bile, dünyanın sekizinci harikası olarak nitelediği bu gaz boru hattı, Sovyet emekçilerinin özverili çalışmalarıyla ilerliyor. Öteki sosyalist ülkeler, özellikle Demokratik Alman Cumhuriyeti, Çekoslovakya ve Macaristan emekçileri de yapıma katılıyor. Hat, yalnızca iki karşıt sistem arasında bir barış ve yumaşma kanalı olarak değil, aynı zamanda sosyalist ekonomik bütünleşmenin bir anıtı olarak da yükseliyor.

LENİN KÖŞESİ

Merkez organ-yerel basın ilişkisi üzerine

Lenin, RSDİP Merkez Organı Proletari'nin yazı kurulu adına yerel örgütlere gönderdiği bir mektupta, 1905 yılı koşullarında sorunu şöyle ele alıyor: "Yoldaşlar, dikkatinizi, merkez organı ile yerel basın arasında ajitasyona alanında bir işbirliği olanağına çekmek istiyoruz. Merkez organına sık sık hareketten yalıtılmış olduğun, popüler olmadığı vb. yolunda suçlamalar yapıyor. Bu savlar elbette bir parça gerçek taşıyor. Ve biz, bu kritik dönemde uzaktan yürüttüğümüz çalışmamızın ne denli yetersiz olduğunu çok iyi biliyoruz. Ne ki bizim yalıtılmışlığımız, kısmen, merkez organı ile yerel sosyaldemokratların YİĞİNİ arasındaki ender ve düzensiz ilişkilere ve bunlar arasındaki yetersiz işbirliğine de bağlıdır. Kuşkusuz biz size çok az yardım ediyoruz. Ne ki, siz de bize çok az yardım ediyorsunuz. Şimdi biz sizin dikkatinizi bu eksikliklerin BİRİNİN giderilmesine yönelmek istiyoruz.

"Yerel parti yetkilileri ajitasyonda merkez organını yeterince değerlendirmiyorlar. Merkez organı geç ve gerekenden az sayıda ellerine geçiyor. Bu nedenle: 1) yerel basında merkez organının makale ve notlarını daha sık aynen basmak; 2) yerel basında merkez organının popüler belgilerini (ve makalelerini) daha sık değerlendirmek ve serbestçe yeniden yayınlamak (Bunları tamamlayabilirsiniz, değiştirebilirsiniz, kısaltabilirsiniz vb. Çünkü siz yakından neye ihtiyaç olduğunuzu daha iyi görebilirsiniz ve partinin tüm yayınları tüm partinin ortak malıdır); 3) merkez organının adını, kendi sürekli gazetemiz FİKRİNİ, kendi ideolojik merkez makamımız düşüncesini, her zaman buraya başvurma, yönelme olanağı vb. düşüncesini yığınlar arasında popülerleştirmek için, yerel basında merkez organına daha sık ATIFTA BULUNMAK gerekiyor. Yerel gazetelerde, aynı görüşün "Proletari'nin şu ya da bu makalesinde, ya da benzer haberlerin onun şu ya da bu yazısında yer aldığına işaret etmek için, her fırsatta çaba göstermek gerekiyor. Yığınların merkez organımız aracılığıyla bilgilendirilmesi ve tüm etki alanımızın genişletilmesi için bu son derece önemlidir.

"Yerel komiteler birçok kez kendilerine uygun gördükleri makaleleri alıp bastılar. Ama şimdi... BÜTÜNSEL, AYNI belgeler son derece önemlidir. Gazetelerde, görüş ve belgeleri yalnızca aynen basarak değil, bunları SERBESTÇE YİNELİYEREK, yerel koşullara uygun biçimde değiştirerek ya da değiştirerek vb., yerel ajitasyonda, merkez organını çokyanlı değerlendirmek için çaba göstermek gerekiyor. Aramızda gerçek bir işbirliği, görüş değiş tokuşu yapabilmek için, belgelerimizi düzeltmeyi sağlamak için ve işçi yığınlarına bizim sürekli bir parti merkez organına sahip olduğumuzu gösterebilmemiz için bu son derece önemlidir...

Proletari Redaksiyonu"
("Toplu Yapıtlar" Alm. cilt 9, s. 283)

8 Mart ve görev

● Işık YENİCE

Cuntanın siyasi partiler yasası, partilerin kadın kolları kurmasını neden yasakladı? CIA'nın sendikallı kollarından AAFIL neden 12 Eylül'den bu yana ülkemizde kadın işçileri "bilinçlendirmeye" böylesine özel çaba gösteriyor? Neden ekonomik terörün uygulayıcısı Ulusu, kendini sık sık, kadınlara hedef şaşırtma amacını taşıyan "çağrı"larda bulunmak zorunda hissediyor? Cuntanın koğuştuğu, zindana attığı ilerici, demokratların arasında böylesine çok kadın, genç kızın bulunması neyi gösteriyor? Cuntanın, sivil rejime geçiş hazırlığı sırasında İKD Genel Başkanı Beria Onger'i ve Genel Sekreteri Zühal Kılıç'ı yurttaşlıktan atmağa yeltenmesi barışsever, ilerici, demokrat tüm kadınlara bir gözdağı değil mi?

Ülkemizin geniş emekçi kadın yığınlarının taşıdığı barışsever, ilerici potansiyel onları korkutuyor. Dün-

ya da kadınların barış ve demokrasi savaşımında artan etkinliği ve savaşkanlığı korkularını daha da artırıyor.

ABD'de Reagan'ın tehdit eden etkin güçlerden birisi, savaşa, silahlanmaya ve kemer sıkılmaya karşı olan geniş kadın yığınlarıdır. İngiltere'de Bayan Thatcher, yeni füzelerampalarının önüne geçilmez duvar ören kadınların yiğit direnişini bir türlü kıramıyor. Arjantin'de askerel diktatörlüğün hiç bir baskısı, yasağı ve zorbalığı, kayıp eş ve evlatlarının hesabını soran "çilgin anaların" her perşembe günü başkentin meydanında gösteri yapmasını önleyemedi. Şili'de faşist diktatörlüğe karşı ilk yığınsal gösteriyi 8 Mart'ta kadınlar yaptı. İlgal altındaki Lübnan'da İsrail işgalcilerine karşı ilk yığınsal gösterileri yine kadınlar yaptı. Kadınlar Avrupa'da yükselen barış hareketinin en yığınsal güçlerinden birisi.

Bugün ülkemizde, 511iç düzeyi ne olursa olsun, geniş kadın yığınları analık içgüdüleriyle savaşın, savaş kiş-kırtıcılığının, idamların, işkencelerin, zorbalığın doğal düşmanıdır. Cuntanın ekonomik terörünün acısını, çilesini en çok ve derinden duyan emekçi kadın yığınlarıdır. Ama bu gerçekler geniş emekçi kadın yığınlarının, savaş tehlikesine, gerici zorba rejime karşı kendiliğinden hareket geçeceği anlamına gelmez. Unutmamalı ki, cunta, "Sovyet askerel tehdidi" maaşıyla, terör korkusuyla, terörü önlemek gerekçesiyle, kadın yığınlarının savaşa ve zorbalığa karşı bu içgüdüsel, doğal tepkisini kendi amaçları için kullanıyor.

Cuntanın oyununu bozmak geniş kadın yığınlarına halkımızın başında sallanan en büyük terör tehlikesini, savaş, nükleer yokolma tehlikesini göstermekle olanaklıdır. Kadınların bu tehlikeyi, onu cuntanın Amerikan-çı politikasının ve kemerleri sıkma pahasına alınan yeni silahların arttırdığını anlamalarını sağlamak gerekiyor. Bu herkesten önce komünistlerin erelenmez görevidir. "Savaş tehlikesini arttıran yeni üsler, havaalanları, savaş uçakları yerine fabrika, konut, hastahane", "tüm komşularımızla dostluk" vb. istemlerini geniş kadın yığınlarına maletmek, barış ve demokrasi savaşımını yükseltmek demektir.

Eşi, evladı, kardeşi kovuşturma, işkence altında, zindanda olan kadınlar, bugüne kadar cuntanın saldırısına karşı, ilerici, demokrat yakınlarına direnmeyle sahip çıktıklarını gösterdiler. Bu yiğit, özverili kadınlara maddi ve moral dayanışmayı güçlendirmek, onların genel politik af hareketine omuz vermek için, komünistler çalışmalıyız.

Geniş kadın yığınlarını bilinçlendirme ve harekete geçirmekte legal, yarı-legal, varolan her olanak yaratıcılıkla zorlanmalı, kullanılmalı ve böylesi yeni olanaklar yaratılmaya çalışılmalıdır. Açık sendikalar, kadın örgütleri, çeşitli meslek örgütleri, legal basın ve yayın, sanat, kültür, eğitim, sağlık etkinliklerini yeterince kullanıp kullanmadığımızı gözden geçirmek gerekiyor.

Gözümüzü kadınların işyerlerinde, mahallede, dost-arkadaş çevrelerinde kendiliğinden, doğal örgütlenme ve biraraya gelme biçimlerine çevirmeliyiz. Ev toplantıları, düğünler, mevlitler, toplu geziler, kadınların hiç bir zorbalık rejiminde dağıtılamayan doğal örgütlenme ve biraraya gelme araçları değil mi? Yeter ki biz onlardan birisi olarak buralara katılalım. Onların duyuğu ve düşüncelerini, emekçi ve kadın olarak yakıcı sorunlarını iyi anlayalım. En yakıcı sorunlarını, analık iç güdüsünü, teröre ve savaşa karşı tepkiyi, silahlanmaya ve savaşa karşı, barış ve demokrasi için davranmak gereğini açıklamakta kullanabilmeli. En yakıcı sorunları için yapabili-

► Arkası 6. sayfada

Serüvenlere yuvarlanmamızı kim önleyecek?

● Mehmet YAVUZ

ABD ile SIA uyarınca Uyum Belgesinin imzalanmasından bu yana, cunta yönetimi ABD'nin harpçi politikasına gittikçe daha sıkı bağlıyor. Türkiye'de Amerikan Çevik Kuvvetlerine yeni üslerin yapımı, AWACS casusluk ve B-52 bombardıman uçakları için havaalanlarının genişletilmesi sürüyor. Kİmisi bitti. ABD Türkiye'ye askerel yardımını iki katına çıkartmaya hazırlanıyor. Yeni açığa çıkan 22 Mart 1982 günlü gizli Pentagon planı, Türk askersel birliklerinin de, Amerikan Çevik Kuvvetlerine yardımcı olarak kullanılacağını gösteriyor. Türkiye, emperyalizmin Yakın Doğu'daki petrol çıkarılarını korumakta sıçrama üssü olarak donatılıyor. Aynı zamanda, Türkiye'den komşu sosyalist ülkelere karşı bir dinleme üssü ve bir NATO köprübaşı olarak daha fazla yararlanılmak isteniyor.

Evren, en son, Ağrı'da Kurtcebeyan 83 tabrikatında, 70 yıl öncesinden söz ederek, "Bizi düşman-siz anlayın Çarlık Rusya'dı- değil, soğuk yendi!" dedi. Emperyalizmin kuyruğunda Türkiye'yi serüvenlere sokan Evren'lerin mirasına sahip çıktı. Ama işi daha da ileri götürüp, "bugünkü donatımızla artık yenilemiyiz" dedi. Sovyet sınırında savaş kıskırtıcılığı yaptı. Üstelik nükleer bir savaşın pek hava koşullarına bağlı olmadığını da unutturmaya çalışıp,

"Sovyet tehdidi" yalanının kendi gözlerini bile nasıl körlettiğini gösterdi. Böylece Evren, Enver Paşalara sahip çıkarak, Sovyet düşmanlığını Amerikan donatımına dayanıp körükleyerek, ne denli "Atatürkçü" olduğunu bir kez daha gösterdi.

Türkiye'yi yönetenlerin bu politikası, emperyalist savaş kıskırtıcılarının pek hoşuna gidiyor. NATO'nun Amerikalı komutanı Rogers, "Evren doğru yolda yürüyor, ben de onun gibi Atatürkçüyüm" diyor. FAC'nin Reagan yönetimine en bağlı politikacısı Strauss, Türkmen'e "Türkiye Sovyetlerin Akdeniz'e inmesini engelleyen tek ülkedir" dedi. Cunta yönetimi Türk dış politikasını o duruma soktu ki, emperyalist politikacılar artık Türkiye'yi yönetenleri, bir muz cumhuriyeti generalini kandırır edalarla kabaca pohpohlamaktan çekinmiyorlar!

NATO'nun son olarak aldığı, barış hareketine karşı propagandayı artırma kararı boyalı basında derhal uygulanmaya başlandı. S. Orkunt, Varşova Antlaşması devletlerinin barış önerilerine "İçerik boş propaganda" diyerek, bu önerilerin reddedilmesini istiyor. Cuntadan, Batı Avrupa'ya yeni ABD roketlerinin yerleştirilmesini daha aktif desteklemesini isteyen M. Toker, Sovyetler Birliği'nin, komünist partilerinin ve tüm barış güçle-

rinin politikasına "bozguncu barışçılık" diye saldırıyor. Doğrudur, bu politika Reagan yönetiminin ve suç ortaklarının işlerini habire bozuyor!

Tüm bunlar tek bir şeyi gösteriyor: Reagan yönetiminin Türkiye üzerindeki oyunları ve cuntanın ona gittikçe daha fazla bağlanması, ülkemizi hızla tehlikeli serüvenlere doğru sürüküyor.

Uzun yıllardır ABD'nin hesaplarında Türkiye, Yunanistan'la birlikte Sovyetler Birliği'ne karşı bir ileri karakol olmakla ve İsraili saldırılarına yardım etmekle görevlidir. Günümüzde artık Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'taki üsler ABD'nin Körfez bölgesinde kendi yürüteceği operasyonlar için de önemli bir geri destekler. Ve Reagan yönetimi bu üslerini elde tutabilmek için herşeyi yapmaktadır. Türkiye'deki koyu Amerikanca cuntaya dayananlar, Yunanistan'daki yabancı üslerden arınma, NATO'yla bağları gevşetme eğilimlerini zayıflatmaya çalışmaktadır. En son olarak ABD Temsilciler Meclisi Dışişleri Komisyonu başkanı Zablocki, Yunanistan'daki 4 üssün Türkiye'ye taşınabileceğini söyledi. Yunanistan'ı, Türk ordusu karşısında zayıf bırakmakla tehdit etti. Kuşkusuz Türkiye'de ABD'ye yeni üs vermeye ve her türlü serüvene bu kadar açık bir cunta olmasa, ABD Yunanistan yönetimine bu yüzden baskı yapma olanağına bulamazdı. Aynı şekilde, ABD emperyalizmi, Türkiye ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlıkları, Ege adaları, karasuları, kıta sahanlığı, hava sahası gibi sorunları, Kıbrıs sorununu sürekli körükleyerek "böl ve yönet" taktiği uyguluyor. Bu sorunların harlanması, içeride gerici cuntanın işine de yararlı.

Reagan yönetiminin bu harpçi oyunlarını ülkemiz ulusal bağımsızlık ve demokrasi güçleri, barış istemlerini öne çıkararak bozabilirler. Barış için, Reagan yönetiminin politikasına karşı savaşım tüm cunta karşıtı güçlerin görevidir. Ülkede demokrasiyi yok eden cuntanın sırtı Reagan yönetimine dayalıdır. Buna karşılık cunta onun harpçi politikasına destek olmaktadır. Barış için savaşım, tüm ulusal bağımsızlık güçlerinin görevidir. Cunta, Reagan yönetiminin saldırgan politikasına araç olduğunca, ülkemiz bağımsızlığını daha da yitirmekte, öte yandan nükleer bir savaşta küle olma tehlikesi de artmaktadır. Ülkemizde barışçı isteklerin yükselmesi, ulusal bağımsızlık ve demokrasi hareketlerini güçlendirecektir. Bu da, tüm barış, ulusal bağımsızlık ve demokrasi güçlerinin, cuntanın Varşova Antlaşması devletlerinin barışçı önerilerini küllendirmesine izin vermemeleriyle olanaklıdır. Yeni ABD üslerine karşı çıkmakla olanaklıdır. Sovyetler Birliği'nin Akdeniz ve Orta Doğu'ya ilgili, Bulgaristan'ın Balkanların atom silahlarından arındırılması önerilerine olumlu yanıtını istemekle ola-

► Arkası 7. sayfada

Mustafa Suphi'nin 100. yılı kutlanıyor

Türkiye Komünist Partisi'nin kurucusu ve ilk Genel Başkanı Mustafa Suphi'nin 100. doğum yıldönümü yurtçide ve yurtdışında kutlanıyor. Parti örgütleri özel anma toplantıları düzenliyorlar. Yurtdışında bu önemli yıldönümü yığinsal toplantılarla değerlendiriliyor. Suphi'nin savaşımını geniş yığınlarla tanıtabilmek için, broşürler, bildiriler dağıtılıyor.

Anma toplantılarında yapılan konuşmalarda, Mustafa Suphi'nin yaşamı, düşünce ve eylemleri, Türkiye halkının güncel savaşımıyla bağlantılıdır. Komünistler, önderindeki ağır görevleri yerine getirmede, partimizin tarihsel deneyimlerine dayanıyorlar. Suphi ve öteki parti kurucularından bugüne uzanan, komünist önderlerin işçi sınıfına ve proletarya enternasyonalizmine bağlılık çizgisi onları güçlü kıyor.

"Mustafa Suphi'nin 100. Doğum Yılı Nedeniyle Düzenlenen Toplantıda TKP Merkez Komitesi Adına Yapılan Konuşma" metni, tüm parti örgütlerine, Mustafa Suphi'nin düşünce ve eylemlerin, günümüzün en önemli sorunlarına yaklaşım açısından taşıdığı önemi ele almada, yol gösterici bir belgedir. Bu belge, Mustafa Suphi'nin kurduğu partinin Marksizm-Leninizmle olan kopmaz bağı, Suphi yoldaşın hangi koşullarda, nasıl bir ortamda, nerelerden geçerek Marksizm-Leninizme ulaştığını, o zamandan bu yana dünyamızda yer alan değişiklikleri, günümüzün en temel iç ve dış sorunlarını, TKP'nin bu sorunların çözümüne nasıl yaklaştığını ele alıyor.

Öte yandan partimizin kurucusu Mustafa Suphi'nin savaşımı 100. yılda, kardeş partilerin bilim adamlarının çalışmalarına konu oluyor. Sovyetler Birliği'nde yayınlanan "Asya ve Afrika Halkları" dergisinin 5-82 numaralı sayısında Mustafa Suphi üzerine V. A. Vodnov imzalı bir araştırma yazısı yayınlandı. "Mustafa Suphi'nin Politik Eyleminin Başlangıcı" başlıklı bu yazıda, Suphi'nin 1913'e kadar olan politik yaşamı inceleniyor. Onun sürekli ileriye doğru yönelen bir düşünce ve eylem çizgisi izlediği gösteriliyor. Yürekli halkın, anayurdu çıkarları için çarpan Suphi'nin, daha sonra, Bolşeviklerle karşılaştığında, işçi sınıfının ideolojisini benimsemeye Türkiye'deki daha önceki savaşımalarıyla ve düşünsel gelişmesiyle hazırlandığı, Vodnov'un araştırmasında belgeleriyle ortaya konuyor.

Cuntanın manevrasını...

►Başı 1. sayfada

ortaya çıkan barış düşmanı planlarını onayladıkları için diken üzerinde oturuyorlar. Ekonomik bunalımın biraz bile olsun hafiflememiş olması, hızla derinleşen sosyal bunalım onları korkutuyor. Evren ile seçimi "kazanacak" parti arasında ortaya çıkacak en küçük bir çelişkinin bile, militarist-polis devletinde büyük bir gedik olacağını iyi biliyorlar.

Cunta bu nedenle "Atatürkçülük" savlarını iyice unutup, AP benzeri açık gerici, sağcı bir parti oluşturmaya sıvanıyor. Bu durum, ister istemez cuntacı generallerle AP başları arasındaki çelişkileri keskinleştiriyor. "Kurulu düzen" in partisinin dizginlerini kimin ele alacağı konusunda kavga sertleşiyor. Çatışmanın sonucunu, elbette "kurulu düzenin" sahipleri, ABD emperyalizmi ve işbirlikçileri belirleyecektir.

Ne ki, bu çatışmada, kimi gerçekler de ister istemez ortaya seriliyor. "Yankı" dergisinin de vurguladığı gibi, "12 Eylül'e başından beri destek olan ve yapılanlara ciddi bir itirazda bulunmayan çevreler" içinde yer alan gerici "Yeni Forum" dergisi, cuntacı generallerle şöyle sesleniyor: "Bu kritik noktada rejime askeri bir görünümlü vererek, Türkiye'de demokrasinin gerçek bir demokrasi olmayıp, göstermelik bir göz boyama olduğunu durmadan iddia eden komünist

propagandaya hakkı olmayan bir inandırıcılık kazandırılmı olacaktır".

Gerici güçler antikomünizm silahını böyle birbirlerine karşı da kullanıyorlar. Ama bununla, istemedeni, TKP'nin gerçekleri dile getirdiğini de itiraf etmiş oluyorlar.

Oyun nasıl bozulur?

Milyonlarca emekçi, sendikalar ve toplu sözleşme yasa taslaklarında cuntanın halk düşmanı amaçlarını daha iyi gördü. Taslak, cuntanın, tipki siyasal partiler arasında olduğu gibi, göstermelik, sıkı devlet denetimi altında, güçsüz, kendi içinde parçalı, dengesiz, sendikal demokrasiye yabancı örgütler oluşturmak istediğini ortaya koydu. İşçi sınıfının elinden grev silahının alınmak istemesi, özgür toplu sözleşme hakkının yok edilmesi, sendikaların politik haklarının ortadan kaldırılması, tüm bunlar TİSK yönetiminin alkışlarıyla karşılandı.

İşçi sınıfının üzerindeki baskı ve sömürünün önümüzdeki dönemde daha da artacağına, böylesine çıplak gözler önüne serilmesi karşısında, cuntayla işbirliği ve uzlaşmadan yana olan gerici Türk-İş başkanı Yılmaz bile: "İşçi sorunu çözülmeden rejim sorunu çözülemez" demek zorunda kaldı. Ve Türk-İş yönetim kurulunun eski yasaları savunmasını öfleyemedi. Gerçekten de cuntanın artan baskı-

larına, yeni yasa taslaklarına karşı tüm halkta büyük bir tepki vardır. Halk demokrasiye gerçekten geçilmesini istiyor. Cuntanın demokrasiye geçmek, halkı söz sahibi yapmak gibi bir amacı olmadığı bugün daha açık ortaya çıkıyor.

"Yankı" başyazarı, bu gerçekleri görenlere, "alinmakta olan önlemlerle ortaya çıkmakta olan demokrasi ceketinin Türkiye'nin bünyesine ileride çok dar geleceği kanısında olabilirsiniz. Ama bunlara karşı çıkmanın yaratacağı sorunların da farkında olanız gerekir" diyor. Yoksa "cunta, takvimini uygulamaktan vazgeçer" tehdidini getiriyor.

Oysa cunta kendisi istediği için değil, halk demokrasi istediği için "demokrasiye geçiyoruz" manevrasını yapıyor. Onun için, cuntanın oyunu, ancak eğer halk demokrasi istemini daha yüksek sesle, daha örgütlü, tüm güçlerini birleştirerek haykırırsa, isteminde ısrarlı olduğunu eylemleriyle kanıtlarsa, bozulabilir. Eğer işçi sınıfı, rejim sorunu çözülmeden hiçbir sorunun çözülmeceğini, rejim sorununun çözülmeceğini, en başta kendisi olduğunu kavırsa, eğer cuntanın yasal politik yaşamdan silmeye çalıştığı ilericiler birleşirse, demokrasiye gerçek bir geçişin yolu açılabilir.

TKP bu uğurda savaşıyor. İlegal örgütlenmesini daha da güçlendirme, işçi ve emekçi yığınlarla her yoldan daha sıkı bağlanma görevlerini önüne koyuyor. Halkın, demokrasi güçlerinin dikkatini, gericiğin gözlerden saklamak için her çabayı gösterdiği konuya, en can alıcı konuya, ABD yönetiminin ülkemiz üzerindeki planlarına çekmek, halkın savaşımını buraya yönleltmek için çalışıyor. Çıkış yolunu burada görüyor.

8 Mart ve görev

►Başı 4. sayfada

lecekleri, katılabilecekleri biçimlerle harekete geçmelerine önyak olarak, kendi güçlerini ve gerçekleri tanımlarına yardım edebilelim.

Baskı ve zorbalık ortamında, akına koyduğu işi yaratıcılıkla yürütmek, örgütlülük, iyi ajitatorluk kadınlarımızın yaşam savaşımında kazandıkları özelliklerdir. Bu yeteneklerini barış ve demokrasi savaşımında harekete geçirebildiğimiz her kadın, bu hareketin en geniş kadın yığınlarına ulaşmasını bir az daha kolaylaştırır.

8 Mart Dünya Kadınlar gününde, önmüde, yeni koşullarda yaratıcılıkla geniş kadın yığınları içinde çalışmayı güçlendirme görevi duruyor.

TKP'nin Sesi'ne kulak ver!

Hergün saat 5'de 25m, 11820kHz
Saat 7, 9, 11, 13, 17, 19'da 31m,
9585kHz Saat 21, 23, 01'de 49m
6200kHz Pazar günleri bunlara ek
olarak Saat 15'de 31m 9585kHz

Herşeyden önce

●Mehmet YAKUT - Kahramanmaraş

Zor ve çetin günler yaşadık, yaşıyoruz. Düşman kudurmuşçasına saldırıyor.

Yoldaşlar, biz komünistler olaylardan ders çıkarıyoruz. Bu yazımızda konu üzerinde durmak, kimi yoldaşların deneyimini aktarmak istiyoruz: Poliste direnmek...

Bizim bölgemizde de, sayısı az da olsa, polis işkencesine dayanamayıp gevezelik yapanlar olmadı değil. Ama sayısız kahramanlık örnekleri veren yoldaşlarımızın sayısı az değildir. Bizler bu yoldaşları örnek almalyız.

Poliste direnmek için herşeyden önce tarihsel iyimserliğimize güvenmek gerekir. Yani, bütün dünyada sosyalizmin bir gün mutlaka üstün geleceğini, işçi sınıfının, partisinin öncülüğünde bir gün mutlaka iktidarı olacağını düşünmek gerekir. Bu, Türkiye'de de böyle olacaktır.

İkincisi, Partiye bağlılıktır. Partinin ideolojik ve politik birliğine bağlı kalan, parti kararlarını tereddütsüz yerine getiren yoldaşlar poliste direnmeyi başarırlar.

Üçüncüsü, "herşeyi yaratan emektir" ilkesinin parti çalışmalarında da geçerli olduğunu deneyimlerle bir kere daha gördük. Parti için daha çok emek sarfedenler direngen çıktılar. Bakın bu konuda bir yoldaşımız ne-

ler söylüyor:

"Beni polise atır almaz dayağa başladılar. O zaman şöyle basit bir mantıkla düşündüm: Bir insan doğar, yaşar ve ölür. İşte ben de bir insan olarak burada ölebilirim. Hiçbir şey bilmediğimi söyleyeceğim. Düşündüğüm gibi yaptım. O zaman işkencenin dozunu iyice arttırdılar. Bir arş çözülecek gibi oldum. Ama, parti yaşamında bir olayı hatırlayınca dimdik dirildim. Hatırladığım olay şuydu: Bir kış gününde yoldaşlardan biriyle görüşmemiz vardı. Görüşme açık bir yerdeydi. Görüşme yerine gittiğimde kar yağıyor, korkunç bir fırtına sürüyordu. Görüşeceğim yoldaş zamanında gelmedi. Eğer o gün görüşseydik ilişkilerimiz kesilecekti. Ben, "belki saatinde yanlışlık var" diyerek bir saat, o kar altında bekledim. Yoldaş geldiğinde ben soğuktan konuşamayacak durumdaydım. Bana dünyaları verseydiler orada bir saat durmazdım. Ama partim için durdum. Bu olay beni yıkılmaz kıldı. İnaniyorum ki sizin yaşamınızda da böylesi olaylar vardır".

Polis işkencesinde olan yoldaş bilmelidir ki, dışarda hayat devam ediyor. Onun tanıdığı, tanımadığı yoldaşlar parti çalışmalarını yürütüyorlar.

Tek canlı öğreti

►Başı 1. sayfada

talist baskı ve sömürünün ortadan kaldırıldığı, halkın esenliğinin ve barışın korunmasının politikaya temel ilke yapıldığı bir toplumsal düzen yaratıldı. Marksizm-Leninizm, bu ülkelerde egemen ideoloji olmuştur. Bugün dünya sosyalist sistemi, dünya topraklarının % 26'sını kapsayan 15 ülkeden oluşuyor. Bu ülkeler dünya sanayi üretiminin % 40'ını yaratıyorlar. Marks'ın sözleriyle, "ekonomik sefaleti ve politik saçmalığıyla eski toplumun tersine, her ülkede aynı ilke, emek, egemen olacağı için, uluslararası ilkesi barış olacak yeni bir toplum oluşuyor".

Asya, Afrika ve Latin Amerika'da ulusal bağımsızlıkları ve sosyal kurtuluşları için savaşım veren halklar, Marksizm-Leninizmde kendilerine pratik bir yol gösterici buluyorlar. Ulusal bağımsızlığını kazanmış ülkelerde ve kapitalist sanayi ülkelerinde bugün yaklaşık 5 milyon üyeye sahip 79 komünist parti, yığınların barış ve ilerleme savaşımına yol gösteriyor. Marksist-leninistlerin uluslararası ordusu her geçen gün yeni yeni nefeler kazanıyor.

Karl Marks'ın yapıtları her yıl sayısız dilde yüzlerce yeni baskı yapıyor. Yalnızca Manifesto, şimdiye kadar 100'ü aşkın dilde, 1 100 kez ve onmilyonlarca sayıda basıldı.

Partimizin kurucusu Mustafa Suphi, Manifesto'yu daha 1920'den önce Türkçe'ye çevirdi, bastırıldı, dağıttı. TKP, 1920'den bu yana Manifesto'yu ve Marks'ın başka yapıtlarını birçok kez legal ve illegal bastı, bunları parti üyelerinin eğitiminin bir temeli yaptı, yapıyor. Birçok yurtsever, ilerici çevre Marks'ın yapıtlarının ülkemizde yaygınlaşmasına büyük katkılar yaptılar.

Tek Güvenilir Pusula

Marksizm-Leninizm bugün tüm dünyada, insanlığı, yüzyıllardır özlemini çektiği savaşsız ve sömürsüz bir dünya hedefine ulaştırmak için savaşım veren komünist partilerinin düşünce ve eyleminin sınanmış devrimci teorik temelini oluşturuyor. Bilimsel sosyalizmin dünya çapındaki utkuları, Marks'ın Lenin tarafından geliştirilen ve günümüzde başta SBKP olmak üzere kardeş partilerce sürekli ilenip pekiştirilen idelerinin öteki ilerici akımlar üzerinde derin etkilerde bulunmasına temel oluyor. Marksizm-Leninizm, çağımızın temel sorunlarına genel geçer yanıtlar verebilen tek teoridir. Marks'ın yaşadığı dönemde olduğu gibi, bugün de tüm deneyimler, ilk kez Lenin'in söylediği şu sözleri doğruluyor: "Marks'ın öğretisi güçlüdür, çünkü doğrudur". O tek canlı teoridir. Sosyalizm, barış ve toplumsal ilerleme savaşımının tek güvenilir pusulasıdır.

mının tek güvenilir pusulasıdır.

Karl Marks, işçi sınıfından, "efendisi olmak isteyenler savaş çılgınlıkları atarken, kendi öz sorumluluğunun bilincinde ve barışı dayatabileceği durumda" olmasını istedi, "böyle bir dış politika için savaşım, işçi sınıfının özgürlüğü için genel savaşımın içindedir" dedi.

İşçi sınıfının bilimsel dünya görüşü bugün tüm anakaralarda halkların yaşamında sökülmez kökler salmıştır. Emperyalist çevrelerin ve işbirlikçilerinin Marksizm-Leninizmde karşı yürüttükleri kin ve nefret dolu psikolojik terörden, komünistlerin ve yandaşlarının fizik olarak yok edilmesine kadar uzanan barbarca çabaları, bu gerçeği değiştirmiyor. Burjuvazi Marksizm-Leninizmde karşı, şimdiye kadar sayısını kendisinin bile unuttuğu bir yığın sözde teori çıkardı. Neler denemedi? Marks'ın kimi yapıtlarını ötekilerle, Lenin'i Marks'la, SBKP'nin politikasını da her ikisiyle çelişir göstermek için nice "teorisyen" yetiştirdi.

İdeolojimiz, düşmanlarınca her zaman "eskimis", "çağdışı", "yabancı" hatta "ölmüş" ilan edilse de, o, bugün çağımızın en etkin gücüdür.

Burjuvazinin ideolojisi, hele Türkiye'de, bugün tam bir bunalım içindedir. O artık her geçen gün daha çok toplumsal gelişmenin nesnel yasallıklarını reddeden, akıl ve mantık dışı bir yolda ilerliyor. Tarihin gidişini tersine çevirme tutkusuyla, yalnızca gericilik, bunalım, işsizlik üretiyor. Nesnel yasallıkları reddeden, reformist, dinsel ve aşırı sol ideolojilerin toplumsal politik stratejileri de bu nedenle çökmeye mahkumdur.

TKP, Türkiye'de, burjuva ideolojisinin her türüne karşı savaşım içinde, Marksist-Leninist teoriyi ülkenin nesnel koşullarına uygulamak, geliştirmek, onu işçi ve emekçi yığınların içinde yaymak, sağ ve "sol" revizyonist sapmalardan korumak

için her çabayı görev biliyor. Uluslararası komünist hareketin teorik ve pratik kazanımları bizim için büyük bir kaynak oluyor.

Keskin Silah

Engels, Komünist Partinin Manifesto'sunun İngilizce bir baskısına yazdığı önsözde, 1888'de, İstanbul'da Manifesto'nun Ermenice bir çevirisinin basılmasına olanak bulunmadığından söz eder. Çöken, kokuşan Osmanlı feodalizminin despotizmi yapıtların basılmasına izin vermemiştir.

Şimdi yıl 1983. Aradan 95 yıl geçmiş. Ülkemiz daha da baskıcı bir despotizm altında. Çöken, kokuşan Türk burjuvazisinin cuntası, Amerikan yönetiminin komünizmde karşı "Haçlı Seferi"ne en başta katılıyor! Marks'ın, Engels'in, Lenin'in yolunu izleyenlere karşı savaş açıyor. Zindanlar marksistlerle dolu. Evinde Marks'ın bir kitabı bile bulunan mahkum oluyor. Marks'ın yapıtlarını basan yurtsever, özveriyle yayıncılar işkencelerle öldürülüyor, mahkeme mahkeme, zindan zindan dolaştırılıyor.

Ne ki, aradan geçen 95 yıl boşuna geçmedi. Cuntacılar her gün "çökerttik" dedikleri TKP'ni, her gün, gene karışlarında buluyorlar. Partinin bildirileri elden ele doluyor. Cuntanın mahkemelerinde boyun eğmez marksist-leninistler, dünya görüşlerini gür bir sesle savunuyorlar. Cuntacılar, her gün "yabancı" ilan ettikleri Marksist-leninist ideolojiyi, gene her yerde, her satır gerçeğin ardında karşılarında görüyorlar.

Gecekonduarda, soluk ışıkların altında, işçiler Marks'ın yapıtlarını sökmeye çalışıyorlar. Biliyorlar, sınıf düşmanının mezarı ancak bu kazmayla kazılır. Yeni toplum ancak bu çeküle göre örülür.

"Yığınsal halk hareketinin tüm kolları, sendika, kooperatif, gençlik, kadın hareketi, kendi özgül amaçlarını barışın korunması amacıyla birleştirildikleri gün, tüm yurtsever demokratik örgüt ve partiler, yığın hareketi içinde, cuntanın 'seçim' kampanyasından, baskı altındaki başına kadar her yerde, bu amaçla çalıştıkları gün, ABD emperyalizminin kolunu bükme zor olmayacaktır. Bu savaşım, ülkemizde demokrasinin, ulusal bağımsızlığın ve ekonomik bunalımdan çıkışın yolunu açacaktır" (Mustafa Suphi'nin 100. Doğum Yılı Nedeniyle Düzenlenen Toplantıda TKP MK Adına Yapılan Konuşma'dan).

Serüvenlere yuvarlanmamızı . . .

►Başı 5. sayfada naklıdır.

Reagan yönetimi cunta gericiliğini, cunta yönetimi ABD'nin harpçi politikasını besliyor. Ülkemizde cuntaya ve ABD emperyalizmine karşı olan tüm güçler, barış doğrultusundaki istekleri yığınlara benimsettirerek,

Reagan yönetimini Sovyet önerileri karşısında Cenevre görüşmelerinde yapıcı bir tutum takınmaya zorlayan bir etmen olabilirler. Uluslararası alandaki gerginlikteki en küçük bir azalma bile, ülkemizde ulusal bağımsızlık ve demokrasi hareketinin olanaklarını son derece artıracaktır.

Demokrasi üstüne

Ali SAİM

Yurtdışında yayınlanan Demokrat Türkiye gazetesinin Ocak sayısında, "Cuntaya Karşı Alternatif bir Demokratik Platformunun Önemi" başlıklı bir yazı yayınlandı. İmzasız olduğuna göre, bu yazı büyük olasılıkla Demokrat Türkiye gazetesinin görüşlerini yansıtır.

Bu yazıda, alışlagelmiş, güdültül, klişeci üsluptan uzaklaşma, bugünkü ivedi sorunlara özenli bir yaklaşımla eğilimi kendini belli ediyor. Yazar, belli ki, gerçekçi bir çıkış yolu araştırıyor.

O, "gerçek bir demokrasi" için sol güçlerin birliğini savunuyor. Burjuva basınına "demokrasiye geçiş" diye adlandırılan, bugünkü açık askersel rejimden parlamentolar görünümürlü bir rejime geçiş sürecinde, "bazı boşluklar" olacağını, ilerici güçlerin sınıf savaşıyla bu "boşlukları" kuşkusuz, zorlayacakları"nı belirtiyor. Yazar, haklı olarak, demokrasi mücadelesini, "bu boşlukların yaratacağı olanaklarla sınırlı tutmak" yanlıştır diyor. O, "seçim süreçleri"ni, demokrasi için bir kürsü olarak kullanma gerekliliğine dikkatleri çekiyor. Görülüyor ki, anayasa referandumu sırasında elde edilen deneyden gereken dersler çıkarılıyor. Kanımızca tüm bu görüşler olumlu çizgiler taşıyor.

Demokrat Türkiye yazarının üzerinde durduğu olanaklara, Atılım'ın Ocak sayısında değinilmişti. Söz konusu sayıda, "açık askersel diktatörlükten, biçimsel bir parlamenta baskı rejimine ... geçişin yaratacağı şu ya da bu çatlaktan" bugün baskı altında tutulan yığınların eylemi için elverişli koşulların doğabileceği belirtilmişti. Bu arada, böylesi bir gelişmenin "kendiliğinden ortaya çıkacağına bel bağlayan" liberal çevrelere de eleştirilmişti. Bu yazıda, "cuntanın 'geçiş döneminin' yığınların savaşıyla demokrasiye gerçek bir geçiş dönemine çevirmek" zorunluluğu vurgulanıyor, bunun için örgütlenmenin yanı sıra, "nasıl bir demokrasi, ne için ve hangi yollarla" sorularına yanıt getirilmesi gerekir deniyordu.

Soyut Yaklaşımın Tenlikeleri

Demokrat Türkiye yazarı, sıradan bir demokrasi değil, "gerçek demokrasi"den söz etmektedir. O, "gerçek demokrasi"den ne anlıyor? Yazara göre, "demokrasi platformu", "işçi sınıfının ve tüm emekçilerin"DOĞRUDAN YÖNETİMİDİR". Ona göre, "kitlelerin toplumsal yaşamın tüm alanlarında karar alma ve uygulama süreçlerine DOĞRUDAN KATILIMI" demokrasinin "en özül anlamıdır." Görüldüğü gibi burada, somut bir hedef yerine, genel ilkelerle yetiniliyor (abç.).

"Gerçek demokrasi"nin böyle bir tanımına, komünistlerin elbette hiç bir itirazları olmaz. Ama sorun, "gerçek demokrasi"nin genel tanımı değil, bugün Türkiye'nin önünde duran demokrasi sorununa somut bir yanıt veremektir. Kanımızca, Demokrat Türkiye'nin tanımı bu gereksinime yanıt vermiyor. Çünkü, işçi sınıfı böyle bir demokrasi için Komünist Manifesto'nun yazıldığı gündün beri çetin bir savaş yürütüyor. Kolayca anlaşılabilir ki, işçi sınıfının ve emekçilerin "doğrudan yönetimi", yığınların "karar alma ve uygulamaya doğrudan katılımı" günümüzde ancak reel sosyalizmde, sosyalist demokraside gerçekleşiyor. Eğer buradaki "doğrudan yönetim" sözcüklerini tümüyle dar anlamda yorumlayacak olursak, çalışan insanların kendi kendilerini doğrudan, devlet aracılığı olmadan yönetebilmesi, ancak komünizmin yüce bir ülküsü olarak insanlığın önünde durmaya devam ediyor. Bugün reel sosyalizm, bu ülküye adım adım yaklaşıyor.

Gerçi sosyaldemokratlar, kapitalizm çerçevesinde bir "katılma"dan söz ediyorlar. Ne ki, bu elbette işçi sınıfının ve emekçilerin erki olmuyor. Burada yine söz dev tekellerin ve onların egemen olduğu burjuva devlet aygıtıdır. Sağcı revizyonizm, sosyalist demokrasiye, komünist partinin yönetimindeki emekçilerin devlete yönelik eleştirilerinde, "özyönetim" üstüne soyut "modeller" geliştirdikleri de biliniyor. Daha çok proletarya diktatörlüğünü yadsımanın bir aracı olan bu görüşler, emperyalizmin ve iç gericiliğin utkan bir sosya-

list devrime yönelik baltalamalarına karşı, devrimin kendini savunma zorunluluğunu göz ardı eden gerici görüşlerdir. Komünist partilerin programlarında "demokratik işçi denetimi" ile eş anlamda kullanılan "yönetime katılma" istemi ile, sosyalist demokrasilerin "özyönetim" üstüne uygulamalarının, sosyalreformist ve revizyonist "katılma" ve "özyönetim" kavramlarıyla bir benzerliği olmadığı açıktır.

Görülüyor ki, gerici, askersel diktatörlükten, işçi sınıfının ve emekçilerin "doğrudan yönetimi"ne sıçramak, ya bugünkü diktatörlük karşıtı güçlerin cephesini daraltarak savaşımlı yenilgiye götürür, ya da bu "katılım"ın sosyal reformcu anlamda yorumuna, işçi sınıfının bilincini bulandırmasına yol açar. Onu, sonul amaca, erkin ele geçirilmesi, eski devlet aygıtının dağıtılması ve yeni tip ten bir devletin, proletarya erkinin kurulması amacıyla uzaklaştırır.

Sıradan bir demokrasi yerine "gerçek demokrasi" için savaşımdan söz eden yazar, bir bakıma şu haklı saptamadan yola çıkıyor: Türkiye'nin yeniden 12 Eylül öncesine dönüşle sınırlı bir demokrasiye geçmesi, halkın hiç bir sorununu çözmez. Gerçekten de, bu rejim kendi bağrından 12 Eylülcü gericiyi yarattığına göre, gerici zorbalık rejimlerine gerçekten köklü bir biçimde son vermek, geçişle dönmekle başarılmaz.

Bununla birlikte, sol güçler, demokrasi sorununda açık bir görüşle ortaya çıkmadıkları ve yalnız ilkeler üstünde durmakla yetinmemeli, somut talepler ortaya atmalıdır. Bizim taleplerimiz, 1961 Anayasası'nın tüm demokratik kazanımlarını yeniden elde etmek ve onları "işçi sınıfının ve emekçilerin iradelerini özgürce kullanabilecekleri koşulları yaratma" temelinde genişletmek yönünde olabilir. Devlet içinde devlet durumunda olan MGK ve MIT gibi örgütleri karşı, parlamentonun tüm egemenliği ele alması istemi, eğer devlet aygıtını tüm gericilerden, faşistlerden ve emperyalizm ajanlarından ayıklama istemiyle birleştirilirse, politik yaşamda köklü değişimlere yolu açmaz mı? Örgütlenme, basın, gösteri ve grev haklarının eksiksiz tanınması istemleri, işçi ve emekçi sınıfların "doğrudan yönetimi" için minimum önkoşullar değil mi? Böylesi istemleri için ardıcıl bir savaşıma atılan sol güçler, diktatörlük karşıtı güçlere, aralarında kimi burjuva öğelerinin de olduğu çevrelere işbirliği önerisinde bulunmayacak mı? Bunları tartışmak yararlı olurdu. Biz elbette, bu istemlerin gerçekleşmesinin, henüz bütünsel, tek bir süreçten oluşan devrimin ilk aşamasının, yani "halk demokrasisinin" erki olmadığını çok iyi biliyoruz. Ne ki yığınları bu devrim amacına yaklaştırmanın, demokratik istemler uğrunda aralıksız bir savaşım vermeden olanaklı olduğuna da inanmıyoruz.

Büyük Bir Eksiklik

Bütün bunların yanısıra, Demokrat Türkiye yazarının yazısında, bizce çok daha büyük bir eksiklik kendini belli ediyor. Demokrasinin tanımlanmasındaki maksimizme, politik savaşın alanının tanımlanmasında aşırı bir minimalizm eşlik ediyor. Yazar, cuntaya karşı genel demokratik savaşın içeriğini, yalnızca siyasal demokrasinin gerçekleşmesiyle sınırlıyor. O, hiç bir yerde "boşluklardan", "seçim süreçlerinden", bugünkü en ivedi görev için, ABD emperyalizminin dünya barışını tehdit eden saldırısını gemlemek, Türkiye'yi savaş serüvenlerinden korumak için, yığınları eyleme geçirmek amacıyla yaratılmaktan söz etmiyor. Demokrat Türkiye gazetesindeki bu büyük boşluk, dikkat çekicidir.

Oysa, bu gazetenin bugünkü kadrolarına öncelik edenlerin geleneklerinde, örneğin Dev-Genç hareketinin savaşımında, "Yankı emperyalizmine" karşı söyli bir öfke, savaşım azmi, temel ayırdedici özellikti. Biz, Demokrat Türkiye yazarlarının, geçmişin bu olumlu geleneklerini canlandırabilecekleri olan umudumuzu dile getirmek istiyoruz. Çünkü bugün barış için, ABD emperyalizmine karşı savaşımdan, yalnızca siyasal demokrasi üstüne konuşmak, görünüşte ne denli devrimci terimler kullanılırsa kullanılsın, sıradan reformist bir çizgiden başka hiç bir sonuç doğurmazacaktır. Demokrat Türkiye ise, başından beri reformizme karşı çıkıyor ve devrimci bir çizgi izlediğini söylüyor. ■